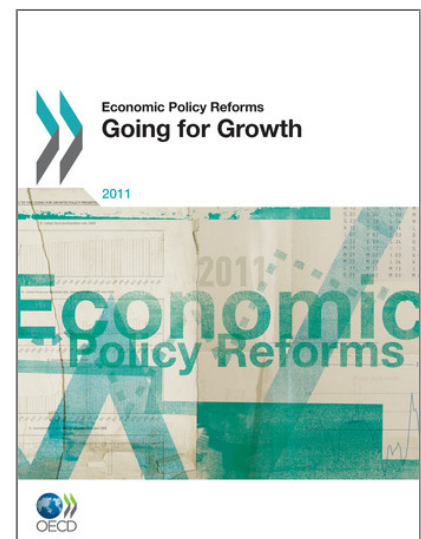

OECD *Multilingual Summaries*

Economic Policy Reforms 2011: Going for Growth

Summary in Swedish

Reformer inom ekonomisk politik 2011: Med sikte på tillväxt

Sammanfattning på svenska

- Världen håller på att återhämta sig från den djupaste recessionen sedan den stora depressionen på 1930-talet, men den är fortsatt alltför beroende av makroekonomiska stimulansåtgärder från de politiska beslutsfattarnas sida och har ännu inte lyckats minska den i många länder höga och bestående arbetslösheten i någon väsentlig grad. I 2011 års upplaga av "Med sikte på tillväxt" riktas strålkastarljuset mot de strukturreformer som behövs för att återställa långsiktig tillväxt i krisens kölvatten. För varje OECD-land och - för första gången - för sex viktiga tillväxtekonomier (Brasilien, Kina, Indien, Indonesien, Ryssland och Sydafrika) identifieras fem prioriterade reformer, som skulle vara de effektivaste medlen för att skapa bärkraftig tillväxt under nästa tioårsperiod. Analysen visar att många av dessa reformer också skulle kunna vara ett stöd för en välbehövlig statsfinansiell konsolidering och bidra till minskning av de nuvarande bytesobalanserna i världshandeln.
- De internationellt jämförbara indikatorer som tillhandahålls här gör det möjligt för länderna att bedöma sina ekonomiska resultat och strukturpolitiska program på en lång rad områden.
- Därtill innehåller årets utgåva tre analytiska kapitel, som behandlar bostadspolitik, hälsovårdssystemens effektivitet samt kopplingarna mellan strukturpolitik och nuvarande bytesobalanser.

Återhämtningen från den djupaste recessionen sedan den stora depressionen på 1930-talet har nu varit på gång en tid, men den är fortsatt alltför beroende av makroekonomiska stimulansåtgärder från de politiska beslutsfattarnas sida, som hittills inte har lyckats minska den i många länder höga och bestående arbetslösheten. Då de skattepolitiska stimulansåtgärderna måste avvecklas successivt för att minska de på sikt ohållbara budgetunderskotten och då litet, om ens något, ytterligare stöd kan förväntas från penningpolitiken, är dagens huvuduppgift för OECD-ländernas regeringar att omvandla en politikdriven återhämtning till en självbärande tillväxt. Att påskynda strukturreformprocessen, som har tappat fart under den globala lågkonjunkturen - med undantag för det finanspolitiska regelverket -, skulle kunna innebära ett avgörande bidrag i det avseendet. Mot en bakgrund präglad av återhämtning från kris kan sådana reformer prioriteras som torde vara mest ägnade att främja tillväxt på kort sikt och hjälpa arbetslösa och andra icke-förvärvsarbetande personer att behålla kontakten med arbetsmarknaden.

I denna nya upplaga av "Med sikte på tillväxt" identifieras för varje OECD-land och - för första gången - för viktiga tillväxtekonomier (Brasilien, Kina, Indien, Indonesien, Ryssland och Sydafrika (de s.k. BRIK-länderna), fem prioriterade reformer, som skulle vara de effektivaste medlen för att skapa bärkraftig tillväxt under nästa tioårsperiod. Dessa rekommendationer bygger på en kartläggning mellan de resultatmässiga tillkortakommandena - uppmätta som skillnader i fråga om arbetskraftsproduktivitet och arbetskraftsutnyttjande gentemot de topplacerade ländernas - och politikrelaterade svagheter hos varje enskilt land. De viktigaste slutsatserna av denna prioriteringsövning, vilka sammanfattas i ett översiktskapitel (1:a kapitlet) och beskrivs mer detaljerat i specificerade kommentarer till varje enskilt land (2:a kapitlet) är som följer:

- OECD-länderna med högre inkomster står inför en rad politiska utmaningar och kan i stort sett delas upp i två grupper. Den första gruppen består främst av kontinentaleuropeiska länder, som behöver öka sitt arbetskraftsutnyttjande. Att förbättra trygghetssystemens utformning, ta upp arbetsmarknadsdualismen genom reformerat anställningsskydd och flytta skattebördan bort från arbetskraften är vanliga rekommendationer, även om reformer av varumarknaden uppmärksammas i markant grad. Övriga relativt rika OECD-länder står inför en mer jämt sammansatt uppsättning utmaningar, med större fokus på arbetskraftens produktivitet - vilket särskilt gäller de asiatiska medlemsländerna - och där reformer av elnätssektorn, restriktioner av de finansiella direktinvesteringarna, skattestruktur och offentliga sektorer ofta rekommenderas.
- OECD-länder med lägre inkomster - däribland Chile, Estland, Israel och Slovenien som anslöt sig till OECD år 2010 - och BRIK-länderna står inför många fler utmaningar, som sammanhänger med deras utbildningssystem och varumarknadslagstiftning. Reformerna på dessa områden syftar till att förbättra produktiviteten. Den informella arbetsmarknaden vållar specifika problem i dessa länder. I många fall är det likartade politiska prioriteringar som gäller för både BRIK-länderna och OECD:s låginkomstländer, låt vara att reformbehovets omfattning normalt är större inom BRIK. Till rekommendationerna för BRIK-länderna och några OECD-länder med lägre inkomster hör också i flera fall reformering av rättsväsendet och avtalsverkställelse, liksom sådana förbättringar av den offentliga förvaltningen som skulle underlätta korruptionsbekämpningen.
- Reformerna, som kan förväntas ge snabba intäkter och öka sysselsättningen, får högsta prioritet under efterkrisförhållanden. Exempel på sådana synnerligen angelägna reformer är: färre konkurrensinskränkningar (t.ex. detaljhandel och fria yrken), färre administrativa bördor på företagen och eliminering av hinder mot utländska direktinvesteringar. Några av de prioriterade åtgärderna skulle också kunna på sikt hindra den höga arbetslösheten från att bli permanent - ytterligare ett stort bekymmer i nuvarande läge. Många av de arbetsmarknadspolitiska svaren på krisen - exempelvis utbyggt system med kortare arbetstid eller förlängt eller höjt arbetslöshetsunderstöd - har hjälpt till att mildra recessionens skadeverkningar på sysselsättningen och har underlättat löntagarnas svåra situation. Allteftersom konjunkturen utvecklas, skulle nya politiska initiativ kunna bidra till att återhämtningens sysselsättningsrelaterade effekter förstärks. Till sådana reformer hör ökade satsningar på och reformering av programmen för aktiv arbetsmarknadspolitik, minskad dualism på arbetsmarknaden genom reformerat anställningsskydd och förbättrad utformning av de sociala transfereringsmodellerna.
- Den nuvarande ekonomiska situationen har oklara implikationer för regeringarnas förmåga att ge sig in på reformverksamhet, i det att läget efter krisen tydligare visar hur nödvändiga reformerna är, medan det svagare skatteunderlaget i många länder möjligen utgör ett hinder. Mot den bakgrunden är det angeläget att se till att reformerna är förenliga med det trängande behovet av finansiell konsolidering.
- Huvudsakligt syfte med strukturreformer är att på lång sikt höja inkomstnivåerna, men skulle också kunna generera positiva sidoeffekter på skattebalansen. Så t.ex. kan sysselsättningsstimulerande reformer förväntas främja en konsolidering av skatteintäkterna. Ohållbara offentliga finanser har också gjort många andra typer av strukturreformer mer angelägna. I synnerhet skulle förbättringar i skattesystemen eller effektivitetsvinster inom skola och vård kunna reducera budgetunderskotten.

Tillväxtstärkande strukturreformer kan även få positiva effekter på de nuvarande budgetbalanserna, såsom visas detaljerat i 5:e kapitlet. Trots viss utjämning under krisen är de generella obalanserna fortfarande stora såväl inom som utanför OECD och kommer troligen att förbli det så länge som inga politiskt beslutade åtgärder vidtas. Även om strukturreformer i allmänhet inte är utformade med sikte på globala obalanser, kan de påverka det nuvarande budgetläget genom att de influerar hushållens och företagens spar- och investeringsbeslut, liksom modifiera offentliga besparingar och investeringar. Resultaten av nyanalyserade empiriska data, som redovisas i detta kapitel, tyder på att ett antal i sig själv önskvärda strukturreformer även skulle kunna reducera obalanserna i världen genom en minskning av klyftorna mellan inhemskt sparande och investeringar på flera viktigare ekonomiska områden.

- Att utveckla sociala välfärdssystem i Kina och i andra asiatiska ekonomier skulle fylla ett viktigt samhällslyfte och skulle, som sidoeffekt, minska behovet av försiktighetssparande och därigenom banta de nuvarande stora budgetöverskotten i några av dessa länder.
- Pensionsreformer som höjer pensionsåldern skulle driva upp inkomstnivåerna, samtidigt som de skulle begränsa sparandet och de nuvarande budgetöverskotten (men öka underskotten i länder med underskott i betalningsbalansen).
- Produktmarknadsreformer i elnätsindustrier, detaljhandel eller professionella tjänster skulle kunna
- En eliminering av politiskt beslutade snedvridningar, som uppmuntrar konsumtion - t.ex. avdragsgilla räntebetalningar på bolån i avsaknad av beskattning av brukshyra - skulle kunna hjälpa hushållen att spara och minska underskotten i betalningsbalansen i ett antal länder, inte minst USA, även om man skulle behöva avvakta stabilisering av ekonomin innan reformerna kan genomföras.
- Finansmarknadsreformer, som ökar finansmarknadernas ändamålsenlighet och djup, skulle kunna lindra upplåningstvävet i tillväxtekonomierna och därigenom stimulera konsumtion och investeringar och sålunda bidra till att minska de rådande budgetöverskotten, som observerats i några av dem. Sådana reformer behöver åtföljas av lämpliga försiktighetsåtgärder.
- Totalt sett skulle en kombination av skärpt budgetdisciplin i OECD, produktmarknadsreformer i Tyskland och Japan samt höjda anslag till den offentliga vårdsektorn (med två procentenheter av BNP) och finansmarknadsliberalisering i Kina minska de globala obalansernas storlek med cirka en tredjedel.

Den här upplagan av "Med sikte på tillväxt" innehåller ett specialkapitel om bostadsmarknaden (kap. 4), ett område där missriktad politik medverkade till att utlösa den senaste krisen och nu riskerar att hämma rörligheten på arbetsmarknaden och sysselsättningens återhämtning. I kapitlet redovisas nya bostadsmarknadsindikatorer och OECD:s analys av empiriska data med bl.a. följande resultat:

- Innovationer på hypoteksmarknaderna bör beledsagas av vederbörlig lagstiftningsanpassning och restriktiva bankföreskrifter. Finansiell liberalisering och in-teckningsinnovationer har gjort att hushåll, som tidigare hade begränsad tillgång till krediter, har fått det lättare att skaffa egna hem. men lagstiftningsreformerna med avseende på hypoteksmarknaderna kan också ligga bakom de markanta prisuppgångarna på bostadsmarknaden - i genomsnitt 30 procent i OECD-länderna mellan början av 1980-talet och mitten av 00-talet - och fastighetsprisernas berg-och-dalbana.
- Tillgången till bostäder skulle kunna anpassas snabbare till efterfrågan i många OECD-länder, t.ex. genom förenkling av bygglovsförfarandena. Detta skulle kunna bidra till en begränsning av bostadsprisernas instabilitet. Samtidigt gäller att en ökad anpasslighet också skulle kunna leda till ökad instabilitet i fråga om investeringarna i bostäder, såvida efterfrågerörligheten inte kan hållas tillbaka.
- Bostadspolitikerna kan underlätta flyttningsmöjligheterna och därmed göra det möjligt för arbetstagarna att flytta dit där jobben finns och underlätta arbetsmarknadens återhämtning från den senaste krisen. Om de höga kostnaderna i samband med bostadsköp sänks, förbättras tillgången till krediter och bostadsutbudets anpassning till efterfrågan. Detta skulle även kunna stimulera flyttningsbenägenheten, vilket även en uppmjukning av de relativt strikta solvenskraven och av relationerna mellan hyresvärdar och hyresgäster skulle kunna göra.
- Bostadspolitiska program bör utformas med sikte på effektivitet och rättvisa. Skattemässiga snedvridningar bör elimineras genom att bostadsinvesteringar och alternativa investeringar beskattas på samma sätt. Förutsatt att målinriktade socialbostadssystem är noggrant utformade, kan de nå sina syften till lägsta kostnad, och genomtänkta, ortsoberoende bostadsbidrag kan vara att föredra framför direkt tilldelning av socialbostäder, eftersom de inte tycks inskränka flyttningsmöjligheterna.

Sist men inte minst innehåller detta års utgåva av "Med sikte på tillväxt" ett kapitel om hälso- och sjukvård (kap. 6), något som har mycket stor betydelse för individens välbefinnande och som är en drivkraft för långsiktig ekonomisk tillväxt. OECD har sammanställt nya jämförelsedata om vårdpolitikens och vårdstrukturernas effektivitet i de olika

länderna, vilka visar att det i alla undersökta länder finns utrymme för en effektivisering av deras investeringar i den offentliga vården.

- Genomsnittligt för hela OECD skulle medellivslängden ökas med drygt två år, samtidigt som vårdkostnaderna hölls stabila, om varje land blev så effektivt som de bäst presterande.
- För mer än en tredjedel av länderna gäller att ökad effektivitet skulle kunna öka livslängden under perioden fram till 2017 lika mycket som under de tio sista åren, samtidigt som vårdkostnaderna hölls konstanta.
- Alternativt skulle en förbättring av hälso- och sjukvårdssystemens effektivitet kunna resultera i stora besparingar i de offentliga utgifterna, uppemot två procent av BNP i genomsnitt för OECD.
- Det finns ingen enskild typ av hälso- och sjukvårdssystem som systematiskt når bättre resultat när det gäller att leverera kostnadseffektiv vård. Typen av system kan alltså ha mindre betydelse än sättet att sköta det. De politiska beslutsfattarna bör sikta på konsekvens i riktlinjerna genom att tillämpa bästa praxis i de olika vårdssystemen och skraddarsy dem så att de passar de egna förutsättningarna. Genom den internationella jämförelsen kartläggs ändå ett antal källor till potentiella effektivitetsvinster, exempelvis att förbättra samordningen mellan de institutioner som är inblandade i sjuk- och hälsovårdsförvaltningen, förstärka sällningen, öka kontantutbetalningarna, förbättra informationen om kvalitet och priser, se över rutinerna för betalning till vårdgivarna eller se över bestämmelserna angående sjukhuspersonal och sjukhusutrustning.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, F-75116
Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights/

